

Historisk haveforening reddet på målstregen

126 år – nu med nødvendig assistance fra forbundet

Tekst og fotos: *Preben Sørensen*

I 1866 tog Thistedes sognepræst Hans Christian Sonne initiativ til oprettelsen af Thisted Arbejderforening, Danmarks første brugsforening, bl.a. med det formål at skaffe billigere fødevarer til arbejderbefolkningen. Derfor var det en naturlig forlængelse af foreningens virke at skaffe medlemmerne et lille stykke jord, som kunne være med til at skaffe mad på bordet.

Det skete i 1891 - samme år som København fik sine første kolonihaver. Arbejderforeningen købte en ejendom i Nørregade for 12.000 kr. Ved åen var der et tilhørende eng-areal på godt en hektar, som kunne udlægges til kolonihaver. Arealet blev opdelt i godt 70 småhaver på hver ca. 120 kvm., og der blev straks udlejet 25 haver. Lejen var 5 kr. om året, hvilket var omkring en halv ugeløn for en ufaglært arbejder.

I løbet af kort tid fik anlægget navnet "Amager". Hvis man betegner Thisted som København, så kan placeringen af haverne vel godtgøre navnet, der i så fald er udsprunget af den thylandske ironi.

Fra venstre Margrethe Berg, Peter Christensen og Dorthe Nielsen ved indgangen til havekolonien.

"Amager" forblev ikke det eneste fristed i Thisted. Senere kom der flere kolonihaver til i byen. Interessen for kolonihaver bredte sig også til skolerne. Thisted Borgerskole havde således skolehaver i perioden 1910-64. Her kunne eleverne frivilligt modtage undervisning to gange om ugen fra april til oktober.

Truet af nedrivning

For få år siden solgte brugsforeningen arealet til en privat produktudvikler, efter at haveforeningens medlemmer i 1. omgang sagde nej til at købe kolonihavegrundene. En 25-års lejekontrakt udløb 1. maj i fjor, og der blev da udfoldet mange bestræbelser for at bevare haverne, fordi grundejeren i stedet havde planer om at udstykke 68 byggegrunde på arealerne.

Kolonihaveforbundet blev involveret i at bevare kolonihaverne og efter forgæves forsøg på at få kommunen til at købe arealerne og efterfølgende udleje dem til haveforeningen, måtte forbundets hovedbestyrelse godkende en garanti for et 30-årigt lån på 2,1 mill. kr. til køb af de nuværende 55 havelodder.

Tingene faldt på plads i dette forår, og der var stor glæde og tro på fremtiden at spore ved en samtale med repræsentanter for den nuværende bestyrelse, som overtog ledelsen efter at den tidligere bestyrelse opgav at komme videre sidste år.

Er nu ejere af haverne

Haveforeningens formand, Peter Christensen, kasserer Margrethe Berg og bestyrelsesmedlem Dorthe Nielsen, kan alle melde om ny optimisme og virkelyst blandt medlemmerne, der nu bliver ejere af deres havelodder for at kunne afdrage på lånet:

Til højre haveforeningens beskedne fælleshus med toilet, flankeret af et af koloniens ældste huse. Der er ønsker om opførelse af et større fælleshus.

- Haverne er i størrelsen 110 til - knap 500 kvm. og der må bebygges på 15 % af arealet. Medlemmerne skal betale mellem 2.000 kr-9.000 kr. årligt for låneafdrag og for medlemskab af forening og forbund.

- Indtil tingene blev afklaret har der været lidt wild west-stemning blandt medlemmerne, men nu vil vi alle sørge for at tingene kommer på plads med havehuse i god stand og ordentlig pasning af hække og haver.

- I samarbejde med kommunens jobcenter har vi fået assistance af en arbejdsledig 4 timer om ugen til bl.a. at ordne fællesarealerne og vi

håber at kunne give vedkommende nogle timers beskæftigelse om ugen, når ordningen udløber.

- Vi har vedtaget ordensregler som skal følges, og vi skal i det hele taget sørge for at få alle med i den fremtidige indsats for "Amager", hvor vi under hele forløbet har været meget glade for forbundets støtte med forbundsformand Preben Jacobsen og kredsformand Peter Rønning Bæk i spidsen.

Haveforeningen havde i maj besøg af medarbejdere ved det landsdækkende TV-antikprogram "Guld i købstæderne", da TV-serien besøgte Thisted. Afsnittet vises i september-oktober.